

A DANUBE LIMES PROGRAM RÉGÉSZETI KUTATÁSAI
2008-2011 KÖZÖTT

THE DANUBE LIMES PROJECT ARCHAEOLOGICAL RESEARCH
BETWEEN 2008-2011

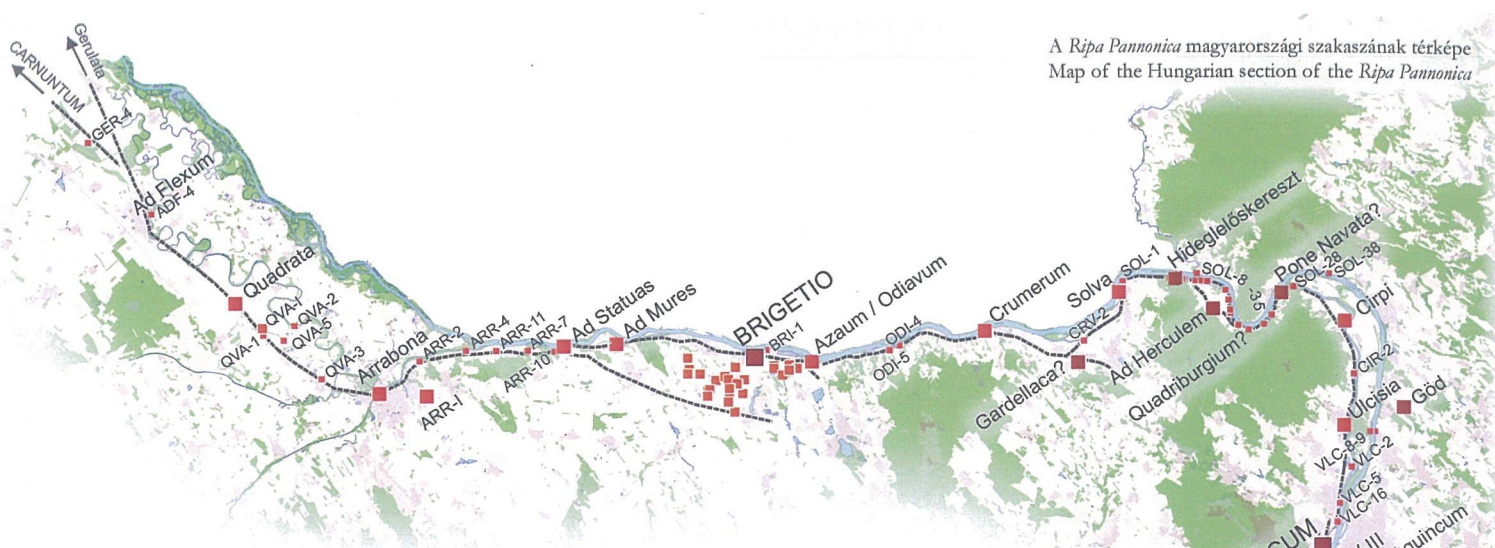

Milliare Geometricum.

Fig. VII.

A DANUBE LIMES PROGRAM RÉGÉSZETI KUTATÁSAI 2008-2011 KÖZÖTT

Jelentés a Danube Limes UNESCO World Heritage Site pályázat keretében a PTE BTK Régészet Tanszékének kutatócsoportja által végzett kutatásokról

THE DANUBE LIMES PROJECT ARCHAEOLOGICAL RESEARCH BETWEEN 2008-2011

Report on the research carried out by the research team of the Department of Archaeology, University of Pécs within the framework of the Danube Limes UNESCO World Heritage Site project

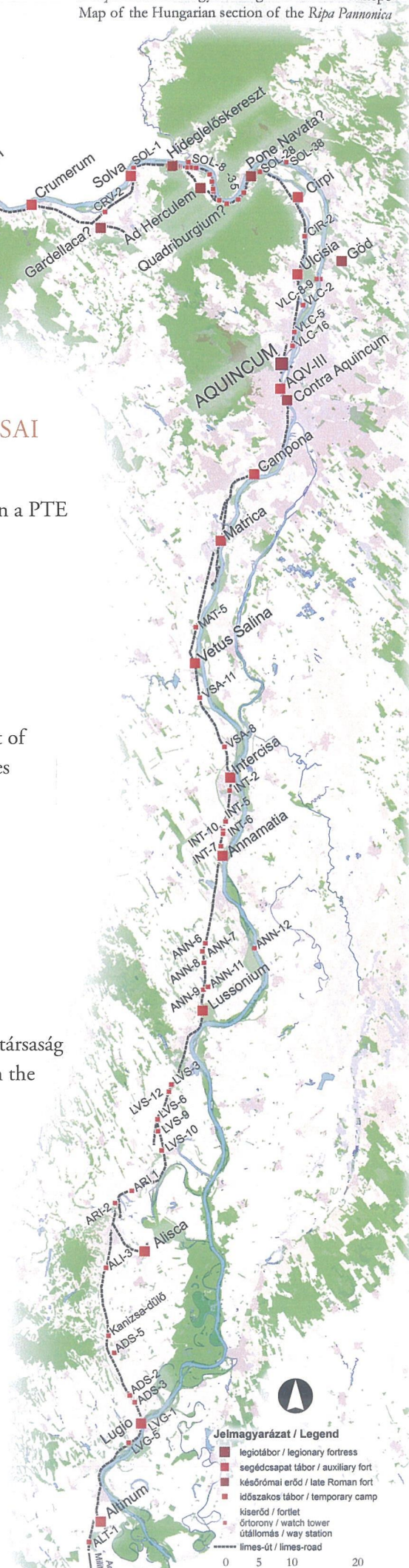
A projekt a Central Europe Programban az Európai Unió és a Magyar Köztársaság társfinanszírozásával valósult meg. / This project was implemented through the CENTRAL EUROPE Programme and co-financed by the ERDF.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Kiadja a Pécsi Tudományegyetem Régészet Tanszéke, Pécs
Published by University of Pécs, Department of Archaeology

2011

A DANUBE LIMES PROGRAM RÉGÉSZETI KUTATÁSAI 2008-2011 KÖZÖTT

Jelentés a Danube Limes UNESCO World Heritage Site pályázat keretében a PTE BTK Régészet Tanszékének kutatócsoportja által végzett kutatásokról

THE DANUBE LIMES PROJECT ARCHAEOLOGICAL RESEARCH BETWEEN 2008-2011

Report on the research carried out by the research team of the Department of Archaeology, University of Pécs within the framework of the Danube Limes UNESCO World Heritage Site project

Szerkesztő / Editor: VISY Zsolt

Társszerkesztők / Co-editors: SZABÓ Máté – PRISKIN Anna – LÓKI Róbert

Technikai szerkesztő / Technical editor: SZABÓ Máté

Fordította / Translation: SZEVERÉNYI Vajk

Kötet terv / Graphic design: FEHÉR Felícia, Pazirik Kft.

Borítóterv / Cover design: FEHÉR Felícia – SZABÓ Máté

Copyright © PTE – Régészet Tanszék / University of Pécs – Department of Archaeology

Készült / Printed by: Sz. K. Stúdió Kft.

Címlap / Front cover:

A *limes*-út és őrtornyok Dunapentele és Dunaföldvár között L. Marsigli egyik térképlapján

The *limes* road and watch towers between Dunapentele and Dunaföldvár on one of the map plates of L. Marsigli

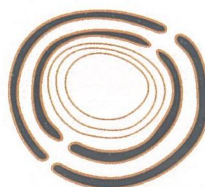
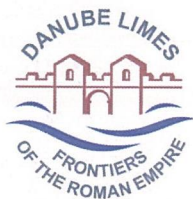
Hátsó borító / Back cover:

Bronz császárszobor lábtöredék. Lelőhely: Lussonium / Paks-Dunakömlőd

Fotó: Kövi Gergely, © Városi Múzeum Paks

Leg fragment of a bronze statue of an emperor. Findspot: Lussonium / Paks-Dunakömlőd

Photo: Gergely Kövi, © City Museum of Paks

Pécsi Tudományegyetem – Régészet Tanszék / University of Pécs – Department of Archaeology

1CE 079P4 Danube Limes – UNESCO World Heritage project
2011

ISBN 978-963-642-447-3

A DANUBE LIMES PROGRAM RÉGÉSZETI KUTATÁSAI 2008-2011 KÖZÖTT

Jelentés a Danube Limes UNESCO World Heritage Site pályázat keretében a PTE BTK Régészet Tanszékének kutatócsoportja által végzett kutatásokról

THE DANUBE LIMES PROJECT ARCHAEOLOGICAL RESEARCH BETWEEN 2008-2011

Report on the research carried out by the research team of the Department of Archaeology, University of Pécs within the framework of the Danube Limes UNESCO World Heritage Site project

A DANUBE LIMES PROGRAM RÉGÉSZETI KUTATÁSAI 2008-2011 KÖZÖTT

Jelentés a Danube Limes UNESCO World Heritage Site pályázat keretében a PTE BTK Régészet Tanszékének kutatócsoportja által végzett kutatásokról

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	9
A DANUBE LIMES UNESCO WORLD HERITAGE PROGRAM	11
<i>Priskin Anna</i> <i>Pécsi Tudományegyetem</i>	
A RÓMAI BIRODALOM HATÁRAI VILÁGÖRÖKSÉGI HELYSZÍN	23
<i>Visy Zsolt</i> <i>Pécsi Tudományegyetem</i>	
A RIPA PANNONICA JELENTŐSÉGE ÉS EGYETEMES VILÁGÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEI	27
<i>Visy Zsolt</i> <i>Pécsi Tudományegyetem</i>	
A RIPA PANNONICA KUTATÁSTÖRTÉNETE	33
<i>Visy Zsolt</i> <i>Pécsi Tudományegyetem</i>	
A RIPA PANNONICA IN HUNGARIA ADATBÁZIS LÉTREHOZÁSA ÉS MŰKÖDÉSE	49
<i>Szabó Máté</i> <i>Pécsi Tudományegyetem – Pécsi Légitrégészeti Téska</i>	
A PTE KUTATÓCSOPORTJA ÁLTAL FELMÉRT LELŐHELYEK KATALÓGUSA	53
<i>Összeállította: Lóki Róbert – Szabó Máté – Visy Zsolt</i> <i>Pécsi Tudományegyetem</i> <i>PTE-Pécsi légitrégészeti Téska</i>	
A LIMES-ÚT	101
<i>Lóki Róbert – Szabó Máté</i> <i>Pécsi Tudományegyetem</i> <i>PTE – Pécsi Légitrégészeti Téska</i>	
MENETTÁBOROK BRIGETIO KÖRNYÉKÉN	107
<i>Szabó Máté - Visy Zsolt</i> <i>Pécsi Tudományegyetem</i> <i>PTE-Pécsi Légitrégészeti Téska</i>	

GEOFIZIKAI MÉRÉSEK A RIPA PANNONICA LELŐHELYEIN	113
<i>Lóki Róbert</i>	
<i>Pécsi Tudományegyetem</i>	
EREDMÉNYEK A RIPA PANNONICA ŐRTORNYPAINAK KUTATÁSÁBAN	129
<i>Szabó Máté</i>	
<i>Pécsi Tudományegyetem – Pécsi Légitárolészeti Teka</i>	
A RIPA PANNONICA VÍZ ALATTI RÉGÉSZETI EMLÉKEI	139
<i>Tóth J. Attila</i>	
<i>Kulturális Örökségvédelmi Hivatal</i>	
<i>Argonauta Kutatócsoport</i>	
RÉGÉSZETI KUTATÁSOK A RIPA PANNONICA POLGÁRI TELEPÜLÉSEIN	147
<i>Szabó Máté</i>	
<i>Pécsi Tudományegyetem – Pécsi Légitárolészeti Teka</i>	
A KÖZÖLT LELETEK KATALÓGUSA	163
<i>Lóki Róbert</i>	
<i>Pécsi Tudományegyetem</i>	
DACIA SUPERIOR KELETI HATÁRÁNAK RÉGÉSZETI KUTATÁSA	173
<i>Pánczél Szilamér Péter – Szabó Máté – Visy Zsolt</i>	
<i>Maros Megyei Múzeum, Marosvásárhely, Románia</i>	
<i>Pécsi Tudományegyetem</i>	
<i>PTE-Pécsi Légitárolészeti Teka</i>	
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	181
BIBLIOGRÁFIA	183
I. A TANULMÁNYOKHOZ KAPCSOLÓDÓ BIBLIOGRÁFIA	183
II. A RIPA PANNONICA MAGYARORSZÁGI SZAKASZÁNAK BIBLIOGRÁFIÁJA	199
<i>Összeállította: Fazekas Ferenc</i>	
<i>Pécsi Tudományegyetem</i>	

THE DANUBE LIMES PROJECT ARCHAEOLOGICAL RESEARCH BETWEEN 2008-2011

Report on the research carried out by the research team of the Department of Archaeology, University of Pécs within the framework of the Danube Limes UNESCO World Heritage Site project

CONTENTS

FOREWORD	10
THE DANUBE LIMES UNESCO WORLD HERITAGE PROGRAM	11
<i>Anna Priskin</i> <i>University of Pécs</i>	
FRONTIERS OF THE ROMAN EMPIRE WORLD HERITAGE SITE	23
<i>Zsolt Visy</i> <i>University of Pécs</i>	
THE SIGNIFICANCE AND UNIVERSAL WORLD HERITAGE VALUE OF THE RIPA PANNONICA	27
<i>Zsolt Visy</i> <i>University of Pécs</i>	
HISTORY OF RESEARCH ON THE RIPA PANNONICA	33
<i>Zsolt Visy</i> <i>University of Pécs</i>	
THE CREATION AND USE OF THE RIPA PANNONICA IN HUNGARIA DATABASE	49
<i>Máté Szabó</i> <i>University of Pécs – Aerial Archaeological Archive of Pécs</i>	
CATALOGUE OF SITES SURVEYED BY THE RESEARCH TEAM OF UNIVERSITY OF PÉCS	53
<i>Compiled by: Róbert Lóki – Máté Szabó – Zsolt Visy</i> <i>University of Pécs</i> <i>PTE-Aerial Archaeological Archive of Pécs</i>	
THE LIMES ROAD	101
<i>Róbert Lóki – Máté Szabó</i> <i>University of Pécs</i> <i>PTE – Aerial Archaeological Archive of Pécs</i>	
MARCHING CAMPS IN THE VICINITY OF BRIGETIO	107
<i>Máté Szabó – Zsolt Visy</i> <i>University of Pécs</i> <i>PTE-Aerial Archaeological Archive of Pécs</i>	

GEOPHYSICAL SURVEYS OF THE SITES OF THE RIPAN PANNONICA	113
<i>Róbert Lóki</i> <i>University of Pécs</i>	
RESULTS OF THE RESEARCH ON THE WATCH TOWERS OF THE RIPAN PANNONICA	129
<i>Máté Szabó</i> <i>University of Pécs – Aerial Archaeological Archive of Pécs</i>	
UNDERWATER ARCHAEOLOGICAL REMAINS OF THE RIPAN PANNONICA	139
<i>Attila J. Tóth</i> <i>National Office of Cultural Heritage</i> <i>Argonauts Research Group</i>	
ARCHAEOLOGICAL RESEARCH ON THE CIVILIAN SETTLEMENTS OF THE RIPAN PANNONICA	147
<i>Máté Szabó</i> <i>University of Pécs – Aerial Archaeological Archive of Pécs</i>	
CATALOGUE OF PUBLISHED FINDS	163
<i>Róbert Lóki</i> <i>University of Pécs</i>	
ARCHAEOLOGICAL RESEARCH ON THE EASTERN FRONTIER OF DACIA SUPERIOR	173
<i>Szilámér Péter Pánczél – Máté Szabó – Zsolt Visy</i> <i>Mureş County Museum, Târgu Mureş, Romania</i> <i>University of Pécs</i> <i>PTE-Aerial Archaeological Archive of Pécs</i>	
ACKNOWLEDGEMENTS	182
BIBLIOGRAPHY	183
I. BIBLIOGRAPHY OF THE STUDIES	183
II. BIBLIOGRAPHY OF THE HUNGARIAN SECTION OF THE RIPAN PANNONICA	199
<i>Compiled by: Ferenc Fazekas</i> <i>University of Pécs</i>	